

สุวิทย์ ถาวรวงษ์ 2555: การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ของโครงการปลูกแฝกในภูมิ
สังคมการเกษตรที่แตกต่างกัน ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) สาขาการ
จัดการทรัพยากร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธัญญา จิตต์สงวน, Ph.D. 197 หน้า

การศึกษานี้เป็นงานวิจัยเชิงเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ เพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าของโครงการลงทุนและ
ประเมินผลประโยชน์ที่ผ่านและไม่ผ่านกลไกตลาดของการปลูกแฝก ในภูมิสังคมการเกษตร 3 พื้นที่ซึ่งเป็นกรณี
ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานมาแล้ว คือ พื้นที่ราบ (บ้านห้วยเขียง อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี) พื้นที่
ดอน (บ้านวังข่อย อ.ทองผาภูมิ จ.นครสวรรค์) และพื้นที่สูง (บ้านแม่สลองนอก อ.แม่ฟ้าหลวง และบ้านนางแล
อ. เมือง จ.เชียงราย) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลต้นทุนและผลประโยชน์จากการปลูกแฝกที่เกิดขึ้นในรอบปีการผลิต
2553 เป็นหลัก

ผลการวิเคราะห์ พบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในภูมิสังคมพื้นที่ราบ ได้รับผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงิน
จากแฝกสูงที่สุด เท่ากับ 1,383 บาท/ครัวเรือน/ปี รองลงมาคือ ในพื้นที่ดอน เท่ากับ 1,176 บาท/ครัวเรือน/ปี
และน้อยที่สุดคือ ในพื้นที่สูง เท่ากับ 392 บาท/ครัวเรือน/ปี ในขณะที่เดียวกันที่พบว่า ผลประโยชน์ที่ไม่เป็นตัวเงิน
ซึ่งเป็นมูลค่าที่ไม่ผ่านกลไกตลาดนั้น เกษตรกรในพื้นที่สูงได้รับคิดเป็นมูลค่าสูงที่สุดเท่ากับ 35,881 บาท/
ครัวเรือน/ปี รองลงมาคือ ในพื้นที่ดอน คิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 18,793 บาท/ครัวเรือน/ปี และน้อยที่สุดคือ ในพื้นที่
ราบ คิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 8,532 บาท/ครัวเรือน/ปี เมื่อพิจารณาความคุ้มค่าในรูปของโครงการลงทุนปลูกแฝก
ในรอบอายุ 5 และ 10 ปี จะพบว่า เกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในภูมิสังคมพื้นที่ราบมีความคุ้มค่าทางการเงินมาก
ที่สุดคือ จะมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิรวมของโครงการเท่ากับ 3,963 และ 8,325 บาท/ครัวเรือน แต่หากพิจารณาถึง
การลงทุนทางเศรษฐศาสตร์ซึ่งรวมผลประโยชน์ที่ไม่เป็นตัวเงินโดยตรงแล้ว จะปรากฏว่า ในพื้นที่สูงจะมีค่า
มูลค่าปัจจุบันสุทธิสูงสุดคือ 86,903 และ 205,190 บาท/ครัวเรือน ตามลำดับ

เนื่องจากการปลูกแฝกมีผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินเกิดขึ้นไม่มากนัก ดังนั้น เกษตรกรผู้ปลูกแฝกควร
เน้นการลดต้นทุนปลูกโดยใช้แรงงานครัวเรือนให้มากขึ้นกว่าแรงงานจ้าง และควรหาความรู้ด้านการสร้าง
มูลค่าเพิ่มและการตลาดของผลิตภัณฑ์จากแฝกเพิ่มเติม หน่วยงานที่ทำหน้าที่ส่งเสริมการปลูกแฝกก็ควรนำ
แนวคิดเรื่องมูลค่าผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและโดยเฉพาะมูลค่าที่ไม่เป็นตัวเงิน ไปอธิบายเพื่อให้เกษตรกร
ได้ทราบถึงประโยชน์ที่แท้จริงจากแฝกว่า คือ ผลประโยชน์ที่ไม่เป็นตัวเงินหรือผลประโยชน์จากการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมในไร่นา อาทิ การป้องกันการชะล้างพังทลายดินและธาตุอาหาร ซึ่งพบว่าเป็นผลประโยชน์ที่สำคัญ
ที่สุดของการลงทุนปลูกแฝก

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก